

Protect Breastfeeding: A Shared Responsibility

"حمایت از تغذیه با شیر مادر؛ مسئولیت مشترک"

همه گیری COVID-19 چالش های عظیمی برای جامعه جهانی ایجاد کرده است. اطمینان از بقاء، سلامت و خوب بودن برای همگان بیش از هر زمان دیگری حائز اهمیت است. تغذیه با شیر مادر پایه و اساس زندگی است و به سلامت کوتاه مدت و بلند مدت، تغذیه مناسب و امنیت غذایی در شرایط اضطراری و غیر اضطراری کمک می کند.

تغذیه با شیر مادر نیز یکی از حقوق بشر است که باید مورد احترام قرار گرفته حفظ شده و تحقق یابد.

این رویکرد سلامت عمومی در مورد تغذیه با شیر مادر، که دولت ها و سایر ذینفعان برای ایجاد محیط دوستدار تغذیه با شیر مادر با یکدیگر همکاری می کنند، بخش حیاتی حفظ و حمایت از تغذیه با شیر مادر است. این رویکرد تغذیه با شیر مادر را به عنوان یک مسئولیت مشترک به رسمیت می شناسد و سیاست مبتنی بر شواهد را در خصوص موارد تاثیرگذار در حمایت از تغذیه با شیر مادر اجرا می کند. تغییرات مناسب در سیاست و عملکرد می تواند تفاوت اساسی در زندگی روزمره والدین کودکان شیرخوار ایجاد کند. به این منظور باید سرمایه گذاری در خدمات بهداشتی انجام شود تا پرسنل به خوبی آموزش ببینند و وقت و مهارت لازم برای حمایت و ارائه مراقبت با کیفیت بالا داشته باشند. باید قانون حمایت از مادر و والدین و بهره مندی از حق مرخصی زایمان و فرزندآوری، وضع و مورد حمایت قرار گیرد. از دیگر ملزومات، اجرای کامل قانون بین المللی بازاریابی جانشین شونده های شیر مادر و مصوبات بعدی مجمع جهانی بهداشت است. شواهد نشان می دهد که استراتژی سلامت عمومی چند بخشی، عملکرد تغذیه با شیر مادر را بهبود می بخشد. این استراتژی ها باید به طور گسترده تر و عادلانه تری اتخاذ شوند.

طی همه گیری COVID-19، تغذیه با شیر مادر تحت تأثیرات مثبت و منفی آن قرار گرفته است. به دلیل قفل شدن شهرها و محدودیت های تردد در اکثر کشورها، والدین مجبور شده اند در خانه بمانند و به مراقبت و پرورش کودک خود بپردازند. از طرف دیگر به دلیل خطرات قابل درک انتقال کرونا در چندین کشور، جدایی مادر و نوزاد اتفاق می افتد. WHO توصیه می کند که مادر و نوزاد را کنار هم نگه دارید زیرا نه تنها تغذیه با شیر مادر بی خطر است بلکه از بسیاری از موارد مرگ و میر نوزادان نیز پیشگیری می کند.

تأثیر جدایی مادر و نوزاد در شروع تغذیه با شیر مادر و تداوم آن می تواند مخرب باشد. دسترسی به مشاوره و حمایت از تغذیه با شیر مادر نیز توسط بار بیش از حد تحمیل شده بر سیستم بهداشتی و ضرورت رعایت فاصله گذاری اجتماعی محدود می شود. با اجرای برنامه واکسیناسیون، باید با اطمینان از وجود سیاست ها و برنامه های مبتنی بر شواهد، از مادران شیرده در مقابل تبعیض محافظت کنیم. WHO و سایر مراجع (NHS، ACOG، CDC) در این مورد راهنمایی کرده اند.

استفاده از رسانه های جمعی و بازاریابی دیجیتال رو به فزونی است. یک چالش جدی که تغذیه با شیر مادر با آن مواجه است بهره برداری توسط صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) از طریق تبلیغات گسترده و بازاریابی غیراخلاقی است. این شیوه ها توسط کد بین المللی پوشش داده می شود و باید قانون کشوری برای آن تنظیم شود. امسال چهلمین سالگرد تدوین کد بین المللی است. اگرچه در برخی کشورها پیشرفت امیدوار کننده ای وجود دارد ولی در بسیاری از کشورها اجرا و پایش آن بسیار ضعیف است.

رویکرد سلامت عمومی شامل اقدامات مشترک چند بخشی برای حفظ و حمایت از تغذیه با شیر مادر در طول دوره مراقبت است.

کمپین زنجیره گرم حمایت از تغذیه با شیر مادر (Warm Chain)، تغذیه با شیر مادر را در هسته اصلی قرار می دهد و طبق جدول زمانی، طی ۱۰۰۰ روز اول نیز آن را دنبال می کند و سعی بر این است که ارتباط دست اندرکاران نقاط مختلف را با هم برقرار کند و مراقبت مستمر و هماهنگ ارائه شود. هر بازیگر یا حلقه ای در این زنجیره ممکن است در حال حاضر بخشی از برنامه بیمارستان های دوستدار کودک (BFHI) یا برنامه بهداشتی دیگر جامعه باشد. با پیام های سازگار و سیستم های موثر ارجاع زنجیره گرم، مشاوره شیردهی ارائه شده و از تغذیه با شیر مادر حمایت مستمر به عمل می آید. در محیط توانمندی که در آن از تغذیه با شیر مادر حفظ و حمایت می شود، والدین و خانواده ها در برابر نفوذ و تاثیر صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) محافظت می شوند.

روش های ارتقای وضعیت تغذیه با شیر مادر یک مسئله سلامت عمومی است که نیاز به تلاش و سرمایه گذاری در سطح جامعه دارد. در هفته جهانی تغذیه با شیر مادر به ما یادآوری می شود که محافظت از تغذیه با شیر مادر یک مسئولیت مشترک همگانی است. وقت آن است که همگی برای حفظ و حمایت از تغذیه با شیر مادر نسبت به اطلاع رسانی، تثبیت، مشارکت و توجه بیشتر اقدام کنیم. این امر به تضمین بقا، سلامتی و رفاه فرزندان و خانواده های آنها کمک می کند و در دستیابی به اهداف توسعه پایدار نقش کلیدی دارد.

پوشه اقدام هفته جهانی تغذیه با شیر مادر سال ۱۴۰۰ چالش‌های مربوط به حمایت و پشتیبانی از تغذیه با شیر مادر را در سطوح مختلف کشوری، سیستم بهداشت، محیط کار و اجتماع بررسی می‌کند. همچنین راه‌حل‌های چالش‌ها را در سطوح مختلف بیان می‌کند که این اقدامات خاص باید برای حفظ و حمایت از تغذیه با شیر مادر انجام شود.

اهداف هفته جهانی تغذیه با شیر مادر - سال ۱۴۰۰:

۱. اطلاع‌رسانی کنید: در خصوص حمایت از تغذیه با شیر مادر به مردم اطلاع‌رسانی کنید.
۲. تثبیت کنید: حمایت از تغذیه با شیر مادر را به عنوان یک مسئولیت حیاتی همگانی تثبیت کنید.
۳. به مشارکت بطلبید: از افراد تاثیرگذار و سازمانها جهت تعامل و مشارکت در تاثیرگذاری بیشتر، دعوت به عمل آورید.
۴. با پرداختن بیشتر به تغذیه با شیر مادر، توجه بیشتری به آن معطوف کنید: طیف گسترده‌ای از اقدامات حمایتی از برنامه تغذیه با شیر مادر را در راستای سلامت عمومی انجام دهید.

سطح کشوری

چالش‌ها

در سطح جهانی، اکثریت قریب به اتفاق زنان ترجیح می‌دهند شیرخوار خود را با شیر مادر تغذیه کنند، اما متأسفانه بسیاری از آنها نمی‌توانند تا زمانی که می‌خواهند تغذیه با شیر مادر را ادامه دهند. موانع عمده‌ای در محیط دوستدار تغذیه با شیر مادر وجود دارد که فقدان اراده سیاسی و سرمایه‌گذاری طولانی مدت در حفظ و حمایت از تغذیه با شیر مادر در سطح کشوری دلیل اصلی آن است.

اجرای کد بین‌المللی ضروری است. اگرچه در ۱۳۶ کشور با اتخاذ برخی اقدامات قانونی پیشرفت‌هایی صورت گرفته است، اما فقط ۲۵ کشور و ۴۲ کشور به ترتیب دقیقاً یا تا حد متوسط با این قانون مطابقت دارند. حتی علیرغم اینکه کشورها قوانینی هم در این خصوص دارند موضوعات مربوط به حیطة محصولات، برچسب‌گذاری، تخلفات بهداشتی، فروش و تبلیغات گسترده همچنان یک نگرانی فزاینده است. نظارت و اجرای موثر هم که به طور کلی وجود ندارد.

همچنین نبود قانون حمایت از زایمان و فرزندپروری در بودجه عمومی که با حداقل استانداردهای بین‌المللی مشخص شده در کنوانسیون سازمان بین‌المللی کار (ILO) مطابقت دارد نیز از موانع دیگر است به نحوی که بیش از ۸۰۰ میلیون زن شاغل در حال حاضر تحت پوشش این قانون نیستند. موانع دیگر در سطح کشوری، از جمله عدم هماهنگی بین بخشی، اجرای ضعیف بیمارستان‌های دوستدار کودک

(BFHI) و اثرات همه گیری COVID-۱۹ و سایر بحران ها، باعث می شود بسیاری از مادرانی که تمایل به تغذیه شیرخوار با شیر مادر دارند محیط مناسب برای آنها ایجاد نشود و این یک معضل جهانی است.

آمار و ارقام

میزان جهانی تغذیه با شیر مادر کم است و فقط ۴۳٪ نوزادان طی ساعت اول پس از تولد تغذیه با شیر مادر را شروع کرده و ۴۱٪ شیرخواران زیر شش ماه هم تغذیه انحصاری با شیر مادر داشته‌اند. اگرچه تداوم تغذیه با شیر مادر تا یکسال ۷۰٪ است، اما میزان تداوم تا دو سالگی به ۴۵٪ کاهش می یابد.

در میزان تغذیه با شیر مادر داخل کشورها و بین آنها هم اختلاف وجود دارد. مثلاً در ایالات متحده، به دلیل زمینه اقتصادی-اجتماعی، در شروع تغذیه با شیر مادر و مدت آن در گروه های مختلف نژادی تفاوت وجود دارد.

رسیدن به هدف جهانی تغذیه یعنی افزایش تغذیه انحصاری با شیر مادر به ۵۰٪ تا سال ۲۰۲۵، به سرمایه گذاری اضافی به میزان ۵٫۷ میلیارد دلار طی ۱۰ سال یا ۴٫۷۰ دلار برای هر نوزاد در همه کشورهای با درآمد کم و متوسط نیاز دارد.

راه حل ها

وقتی اولویت با تغذیه با شیر مادر و سلامت مادر و نوزاد باشد، می توان این موانع را از بین برد. رویکردهای مبتنی بر شواهد در سطح سلامت عمومی می تواند تفاوت قابل توجهی در میزان تغذیه با شیر مادر و عملکرد آن در جوامع ایجاد کند. سرمایه گذاری ها باید پایدار و بلند مدت باشند و با اراده سیاسی و رهبری حمایت شوند. ما هم شواهدی از مزایای سلامت و اجتماعی تغذیه با شیر مادر و نیز چگونگی حفظ، حمایت و ترویج تغذیه با شیر مادر را داریم.

عناصر کلیدی که برنامه های کشوری باید برای بهبود وضعیت تغذیه با شیر مادر برای همه داشته باشند، مانند مدل چرخ دنده تغذیه با شیر مادر (BFGM) مشخص شده است. این موارد شامل جلب مشارکت مبتنی بر شواهد، اراده سیاسی، سیاست ها و قانونگذاری، آموزش مداوم نیروی کار، اجرای شیوه های مبتنی بر شواهد در مراکز سلامت مانند بیمارستان های دوستدار کودک (BFHI) و برنامه های مبتنی بر جامعه مانند مشاوره تغذیه با شیر مادر و حمایت از همتایان است. همچنین راه اندازی کمپین های ارتباطات تغییر رفتار، اجرای تحقیقات و ارزیابی و همچنین هماهنگی کارآمد چند سطحی شامل نهاد کشوری بسیار فعال تغذیه با شیر مادر که تصمیم گیری به موقع از سطح محلی به سطح کشوری را تسهیل می کند مهم است.

کلید محافظت اجتماعی عادلانه که والدین را توانمند کرده و حقوق آنها را تضمین می کند، قانونگذاری، سیاست های حمایتی محل کار و تغییر نگرش مثبت است که شامل سیاست ها و قوانین حمایت اجتماعی والدین مانند استفاده از مرخصی زایمان با حقوق است.

محیط کار دوستدار مادر در دو بخش دولتی و غیردولتی نیز به ایجاد محیط دوستدار تغذیه با شیر مادر کمک می کند. سیاست ها و برنامه های کشوری باید بر ضرورت دسترسی شاغلین دو بخش دولتی و غیردولتی به حق مرخصی زایمان با حقوق والدین، طبق توصیه های ILO تأکید کنند. برای مادر باید حداقل ۱۸ هفته و ترجیحاً حداکثر شش ماه مرخصی زایمان با حقوق فراهم شود. بهبود پوشش و کیفیت حمایت از تغذیه با شیر مادر مبتنی بر محیط کار از جمله فراهم کردن اتاق شیردهی و استراحت در طول روز کاری نیز ضروری است.

نظم و نظارت بر بازاریابی جانشین شونده های شیر مادر بسیار حیاتی است زیرا نشان داده شده است که صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) کد بین المللی را به ویژه طی همه گیری COVID-۱۹ در مناطق مختلف جهان نقض کرده است. گسترش رسانه های جمعی و بازاریابی دیجیتال بر لزوم تعامل با ذینفعان مختلف، به ویژه شرکت های رسانه های اجتماعی، جهت آگاه ساختن آنها از مقررات مربوط به سیستم عامل هایشان تأکید می کند. زمان آن فرا رسیده است که نهادهای بین المللی بهداشت و دولت ها بررسی کنند که چگونه می توان بازاریابی دیجیتال جانشین شونده های شیر مادر را از طریق رسانه های اجتماعی سر و سامان داد و شرکت ها را مسئول و پاسخگو کرد. همه اجزای حفظ و حمایت از تغذیه با شیر مادر به مشارکت بخش های مختلف جامعه و دولت در یک رویکرد سلامت عمومی با مسئولیت مشترک و بدون تعارض منافع (COI) نیاز دارند.

اقداماتی برای دولتها و دست اندر کاران سطح کشوری

- ✓ حفظ تغذیه با شیر مادر و تغذیه شیرخوار و کودک خردسال (IYCF) را با اجرا، نظارت و عملیاتی کردن کد بین المللی تقویت کنید. بودجه را برای بهبود میزان تغذیه با شیر مادر از بدو تولد تا دو سال و بیشتر افزایش دهید.
- ✓ سیستم های نظارتی پیگیری پیشرفت سیاست و عملکرد را در راستای دستیابی به اهداف کشوری و جهانی تغذیه با شیر مادر تقویت کنید.
- ✓ جهت شناسایی روش های موثر کنترل استراتژی های بازاریابی دیجیتال صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) در مجمع جهانی بهداشت جلب مشارکت نمایید.
- ✓ سیاست ها و برنامه هایی که می توانند محیط های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی را با استفاده از ابزارهای سیاست مبتنی بر شواهد برای تغذیه با شیر مادر بهبود بخشیده و فعال سازند، ارزیابی و شناسایی کنید.
- ✓ قوانین مربوط به حمایت اجتماعی از والدین و مرخصی زایمان و محیط کار حامی تغذیه با شیر مادر را در هر دو بخش دولتی و غیردولتی اجرا کنید.
- ✓ راهنماهای کشوری حمایت مناسب و به موقع از تغذیه با شیر مادر را مطابق با راهنماهای WHO در زمینه COVID-۱۹ و سایر موارد اضطراری تهیه کنند.

✓ برای تأکید بر مسئولیت مشترک حفظ و حمایت و ترویج تغذیه با شیر مادر، رویکرد چند بخشی برای بررسی هزینه های عدم تغذیه با شیر مادر را تشویق کنید.

سطح سیستم بهداشتی

چالش ها

بسیاری از سیستم های بهداشتی در حال حاضر قادر به ارائه اطلاعات و حمایت موثر از تغذیه با شیر مادر در طول مراقبت ها نیستند و در نتیجه خانواده های دارای شیرخوار در معرض آسیب های متاثر از صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) قرار می گیرند. اجرای ضعیف و کم بازده برنامه بیمارستان های دوستدار کودک (BFHI) به این معنی است که سیستم مراقبت های بهداشتی، حفظ و حمایت کافی از تغذیه با شیر مادر را ارائه نمی کند. وجود پیام های متناقض در سیستم بهداشتی، آموزش ناکافی کارکنان بهداشتی در خصوص ارائه خدمات ماهرانه تغذیه با شیر مادر و مسئولیت آنها در قبال کد بین المللی جانشین شونده های شیر مادر و همچنین بار کاری زیاد و تخصیص منابع حداقلی، همگی بر کمیت و کیفیت مراقبت های ارائه شده تأثیر می گذارد.

صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) از زمان توسعه اولین کارخانجات در اواخر قرن نوزدهم، به کارکنان بهداشتی روی آوردند تا با کمک آنها محصولات خود را به مادران و شیرخواران ارائه کنند. گزارش وضعیت اجرای کد در سال ۲۰۲۰ نشان داد که فقط تعداد معدودی از کشورها اقدامات جدی و لازم را برای کاهش تبلیغ محصولات در سیستم بهداشتی انجام داده اند. گزارش نظارت دوره ای منتشر شده توسط مرکز مستند سازی کد بین المللی (IBFAN-ICDC)، نقض مداوم کد را توسط این صنایع گزارش کرده است. بعلاوه تعارض منافع در سیستم بهداشت همچنان یک موضوع نگران کننده است، مثلاً دریافت حقوق یا هدیه توسط کارکنان بهداشتی برای توزیع شیر مصنوعی از این تولید کنندگان.

همه گیری COVID-19 مانع ارائه خدمات مادر و کودک و بهره مندی از آن شده است. اثرات همه گیری در جمعیت مناطق حاشیه ای حتی بیشتر است و شکاف گسترده ای کاملاً به چشم می خورد. همه گیری کووید-۱۹ منجر به انحراف منابع مالی سیستم بهداشتی از حمایت از تغذیه با شیر مادر شده که با نقض کد در سطح سیستم بهداشتی هم تشدید شده است. سازمان بهداشت جهانی در راهنمای خود صراحتاً توصیه می کند که مادران مشکوک یا مبتلای قطعی به کووید ۱۹ را تشویق کنند شروع به تغذیه با شیر مادر نموده و آنها را توانمند کنند تا در کنار شیرخوار مانده و تماس پوستی را با وی برقرار کنند. با این حال، برخی دولت ها دستورالعمل های متناقضی را در سیستم بهداشتی خود اجرا کرده اند.

آمار و ارقام

در راهنمای پایان دادن به تبلیغات نامناسب غذای شیرخوار و کودک خردسال (WHO Guidance on ending inappropriate promotion of foods for infants and young children) توصیه می شود که صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) نباید بین کارکنان سیستم بهداشتی تعارض منافع ایجاد کنند. سیستم های بهداشتی، انجمن های تخصصی سلامت و سازمان های مردم نهاد نیز باید از این تعارض منافع جلوگیری کنند. دستورالعمل های جدید WHO برای حفظ، حمایت و ترویج

تغذیه با شیر مادر در مراکز تسهیلات بهداشتی در سطح جهان تحت عنوان "بیمارستان‌های دوستدار کودک" در مطابقت کامل با دستورعمل کد بین‌المللی به عنوان یکی از اقدامات دهگانه "بیمارستان‌های دوستدار کودک" است.

از ۱۳۶ کشور که قانون کد بین‌المللی جانشین شونده‌های شیرمادر را اجرایی کرده‌اند، فقط در ۷۹ کشور استفاده از امکانات سیستم بهداشتی برای تبلیغات جانشین شونده‌های شیرمادر منع شده و در ۳۰ کشور هم ممنوعیت کامل دریافت هدایا و مشوق‌ها برای کارکنان بهداشت اعمال شده است.

راه حل‌ها

اجرای اقدامات دهگانه بیمارستان‌های دوستدار کودک BFHI توسط سیستم‌های بهداشتی تأثیرات مثبتی بر نتایج تغذیه با شیر مادر دارد. شواهد نشان می‌دهد که این اقدامات هرچه بیشتر اجرایی شود، احتمال بهبود وضعیت تغذیه با شیر مادر هم بیشتر می‌شود. با آموزش تغذیه با شیر مادر به کارکنان بهداشتی و تربیت و توانمندسازی آنان، دانش، نگرش و مطابقت با اقدامات بیمارستان‌های دوستدار کودک ارتقا پیدا می‌کند. مشاوره تغذیه با شیر مادر، حمایت عملی و عاطفی از افراد حرفه‌ای و غیر حرفه‌ای به منظور افزایش تداوم تغذیه با شیرمادر و تغذیه انحصاری با شیرمادر ضروری است. وجود یک زنجیره گرم (warm chain) در طول دوران مراقبت، سیستم ارجاع خوبی را فراهم می‌کند که هر خانواده‌ای که کودک شیرخوار دارد می‌تواند حمایت مورد نیاز را به طور مستمر و به موقع دریافت کند.

سرمایه‌گذاری در منابع انسانی و تربیت نیروی ماهر و ماندگار کردن کارکنان بهداشت در تمام سطوح بهداشتی، برای ارتقاء کیفیت خدمات مشاوره تغذیه با شیر مادر و حمایت از تغذیه با شیر مادر مورد نیاز است. سال ۲۰۲۱ به عنوان سال بین‌المللی مراقبین بهداشتی International Year of Health and Care Workers شناخته شده است، این موضوع فرصتی را برای حمایت از افزایش سرمایه‌گذاری و حمایت از کارکنان بهداشتی که در حمایت از تغذیه با شیر مادر مشارکت دارند فراهم می‌کند.

کد بین‌المللی مسئولیت‌های خاص کارکنان بهداشتی را بیان می‌کند و همه پرسنل باید در مورد مفاد این قانون و نیاز به جلوگیری از تعارض منافع حساس بوده و آموزش ببینند. سرمایه‌گذاری گسترده در بیمارستان‌های دوستدار کودک و مشاوره تغذیه با شیر مادر مبتنی بر جامعه، به حفظ و حمایت از تغذیه با شیر مادر کمک می‌کند همانگونه که مطابقت با کد بین‌المللی جانشین شونده‌های شیر مادر در بازنگری ۲۰۱۸ بسته "بیمارستان‌های دوستدار کودک" نیز آمده است. نظارت و گزارش منظم، اجرای الزامات کد بین‌المللی جانشین شونده‌های شیر مادر و الزامات پیشگیری از تعارض منافع در مراکز تسهیلات بهداشتی، سیستم‌های بهداشتی را در برابر تأثیر صنایع تولیدکننده جانشین شونده‌های شیر مادر محافظت می‌کند.

دولت‌ها و سیستم‌های بهداشتی مسئولیت اجرای بیمارستان‌های دوستدار کودک را در دو بخش بهداشت و درمان دولتی و خصوصی به عهده دارند. این امر به ویژه در طول همه‌گیری COVID-19 و بعد از آن بسیار مهم است. کشورها باید تأثیر همه‌گیری بر تغذیه با شیر مادر را دنبال کرده، نیازهای خانواده‌های دارای شیرخوار به ویژه گروه‌های حاشیه‌نشین را بررسی نموده و روش‌های موثر کمک به آنها جهت تحقق اهداف تغذیه با شیر مادر تدوین کنند. این امر از طریق تعامل و هماهنگی همه دست‌اندرکاران سیستم بهداشتی و فرابخشی به بهترین وجه می‌تواند انجام شود. اصولاً این موضوع به معنای ایجاد یک زنجیره گرم بگونه‌ای است که بتواند با تأکید بر نقش و مسئولیت مشترک هر یک از دست‌اندرکاران تغذیه با شیر مادر از این برنامه حمایت کند.

اقداماتی برای تصمیم‌گیرندگان سیستم بهداشت و کارکنان بهداشتی

- ✓ ده اقدام بسته بازنگری شده "بیمارستان های دوستدار کودک" را در تمامی بخشهای سیستم بهداشتی که سلامت مادر و کودک را هدف قرار می دهد اجرا کنید.
- ✓ در ارائه مشاوره تغذیه با شیر مادر و آموزش کد بین المللی جانشین شونده های شیرمادر برای همه کارکنان بهداشتی که خدمات بهداشت مادر و کودک را ارائه می دهند سرمایه گذاری کنید.
- ✓ برای حمایت از ترویج تغذیه با شیرمادر در مراقبت های بهداشتی اولیه، منابع مالی لازم را اختصاص دهید.
- ✓ از پایش منظم و مستمر اجرای کد بین المللی در تمام بخش های بهداشت و درمان اطمینان حاصل کنید.
- ✓ با تبعیت از راهنماهای WHO در مورد پایان دادن به تبلیغات نامناسب غذای شیرخوار و کودک خردسال، از تعارض منافع در بین ارائه دهندگان خدمات بهداشتی درمانی خودداری کنید.
- ✓ از انجمن های تخصصی و کشوری سلامت برای جلوگیری از بازاریابی و دریافت حمایت مالی از صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) حمایت کنید.
- ✓ با ایجاد یک زنجیره گرم، کار تیمی حرفه ای بین سیستم بهداشتی و جامعه را ارتقا دهید تا ارائه مراقبت مستمر فراهم شود.
- ✓ دانش و مهارت تغذیه با شیر مادر را در برنامه درسی پیش از خدمت و آموزش مداوم کارکنان بهداشت و درمان ادغام کنید.

سطح محیط کار

چالش ها

در بسیاری از مناطق جهان، والدین شاغل از حمایت های اجتماعی کافی برخوردار نیستند؛ از جمله مرخصی با حقوق، سیاست محیط کار دوستدار والدین، تسهیلات لازم فضای مناسب تغذیه با شیر مادر و دوشیدن آن، مرخصی ساعتی تغذیه با شیر مادر و ساعات کاری انعطاف پذیر برای حمایت از تغذیه با شیر مادر. بسیاری از زنان و والدین شاغل از حمایت کافی برخوردار نیستند که باعث می شود آنها نتوانند تغذیه با شیر مادر موفق داشته باشند.

مادران معمولاً مدت کوتاهی پس از زایمان مجبور به بازگشت به محل کار خود هستند و از حمایت لازم برای تداوم تغذیه با شیر مادر در محیط کار برخوردار نیستند. کارفرمایان درک درستی از اینکه چگونه حمایت از تغذیه با شیر مادر برای کارکنان و خانواده های آنها می تواند مفید باشد ندارند. همچنین بسیاری از کارفرمایان درک درستی از نیازهای مادر شیرده برای بازگشت به محیط کار ندارند. مانع دیگر تنوع محیط کار است که موجب می شود شرایط و منابع تامین مالی مختلفی برای اجرای برنامه های حمایت از تغذیه با شیر مادر وجود داشته باشد مثلاً یک شرکت چند ملیتی از تسهیلات حمایتی بیشتری لازم برای مادران نسبت به یک شرکت کوچک یا متوسط برخوردار خواهد بود.

بیش از نیمی از نیروی کار در جهان (۶۱،۲٪) در بخش غیر دولتی امرار معاش می کنند و تحت پوشش سیاستهای حمایت اجتماعی نیستند. شاغلین این بخش معمولاً توسط اتحادیه های دولتی تحت پوشش قرار نمی گیرند و با موانع زیادی در تغذیه با شیر مادر مواجهند، مانند دور بودن محل زندگی و محیط کار، کار طولانی بدون وقفه و محیط کار خطرناک. همگی این عوامل تغذیه با شیر مادر را با چالش بیشتری همراه می کند.

حمایت نکردن از تغذیه با شیر مادر در محیط کار، در پیچه بازاریابی هدفمند صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) را باز می کند که علاوه بر خطرات سلامتی، بار اقتصادی خانوار را نیز افزایش می دهد. همه گیری کووید ۱۹ به طرق مختلف بر تجربه تغذیه با شیر مادر مادران در محیط کار تأثیر گذاشته است و اوضاع را برای آنها بدتر کرده است؛ از جمله کمبود زمان و محدودیت هایی مانند فاصله گذاری اجتماعی که دوشیدن شیر مادر را دشوار کرده است.

آمار و ارقام

فقط ۳۹ کشور کنوانسیون حمایت از مادران (ILO، ۲۰۰۰ شماره ۱۸۳) را تصویب کرده اند. از بین ۱۸۵ کشور، مرخصی زایمان با حقوق در ۹۹ کشور حداقل ۱۴ هفته، در ۵۷ کشور ۱۴-۱۷ هفته و فقط در ۴۲ کشور ۱۸ هفته یا بیش از آن ارائه می شود. فقط تعداد کمی از مادران به مبنی بر تغذیه انحصاری با شیرمادر تا ۶ ماه (توصیه های سازمان بهداشت جهانی) دارند. مرخصی پدر و مرخصی والدین به ترتیب فقط در ۶۶ و ۱۰۰ کشور دنیا اجرا می شود.

شواهد اخیر از ۳۸ کشور با درآمد کم و متوسط نشان می دهد که تمدید مرخصی زایمان می تواند موانع شیردهی برای مادران شاغل را کم می کند.

۹۰٪ شاغلین کشورهای در حال توسعه، ۶۷٪ در کشورهایی با درآمد بالا و پایین میانه و ۱۸٪ در کشورهای با درآمد بالا در بخش غیر دولتی کار می کنند. مادران شاغل در بخش غیر دولتی از شرایط و محیط مناسب برای مادر برخوردار نیستند تا در کنار انجام کار بتوانند به تغذیه با شیر مادر نیز ادامه دهند.

راه حل ها

کنوانسیون حمایت از مادران (ILO Maternity Protection Convention C183) از مادران شاغل در بخش دولتی و غیر دولتی در برابر زیان اقتصادی، تبعیض جنسیتی و خطرات سلامت مادران محافظت می کند. اقدامات خاص شامل مرخصی زایمان با حقوق، مراقبت های بهداشتی مادر و کودک، حمایت از اشتغال و عدم تبعیض، حفاظت از سلامتی در محیط کار برای مادران باردار و شیرده و فراهم کردن تسهیلات لازم برای تغذیه با شیر مادر در محیط کار است. به علاوه حمایت های اجتماعی از جمله مرخصی با حقوق برای هر دو والدین و سیاست های محل کار انعطاف پذیر از تغذیه با شیر مادر و فرزند پروری با عدالت جنسیتی حمایت می کند.

با ایجاد محیط کاری با انعطاف پذیری لازم در زمان بندی و محل کار، هم از کارکنان برای تغذیه موفقیت آمیز با شیر مادر و هم از کارفرمایان جهت انجام کار با کیفیت می توان حمایت کرد؛ مثل فراهم کردن فضای راحت تغذیه با شیر مادر، ایجاد امکاناتی برای تغذیه با شیر مادر و ذخیره کردن شیر دوشیده شده، ساعات کار انعطاف پذیر و مرخصی ساعتی با حقوق و سیاست های حمایتی محیط کار. سیاست کاری باید این اطمینان بخشی را داشته باشد که مرخصی والدین و پدر و مادر مزایای موجود مرخصی زایمان را به مخاطره نمی اندازد. این سیاست ها باید به گونه ای باشد که والدین بتوانند مسئولیت های مربوط به خانواده را در اولویت قرار داده و ضمن انجام وظایف شغلی، با همسر خود جهت تغذیه موفقیت آمیز با شیرمادر کار تیمی داشته باشند.

حمایت اجتماعی والدین از طریق مشارکت موثر بین ذینفعان سه جانبه (دولت، کارفرمایان و اتحادیه های صنفی) که با تشکل ها و سازمان های اجتماعی همکاری می کنند، حاصل می شود. این ذینفعان می توانند در مجموع راه حل های مناسب برای حمایت از زایمان و والدین و همچنین حمایت از شاغلین هر دو بخش دولتی و غیر دولتی شناسایی کنند. در همه گیری ها و موارد اضطراری بهداشتی مانند

کووید ۱۹ شرایط کاری تغییر می کند و نیاز به طراحی مداخلات هدفمند دارد تا با نیازهای مختلف شاغلینی که تغذیه شیرخوار با شیر مادر دارند مطابقت داشته باشد.

اقداماتی برای کارفرمایان، اتحادیه های صنفی و شاغلین

- ✓ با ذینفعان مختلف در زمینه اجرایی کردن محیط کاری دوستدار تغذیه با شیرمادر که با تسهیلات تغذیه با شیرمادر، مرخصی ساعتی با حقوق و ساعات کار انعطاف پذیر، حمایت از تغذیه با شیرمادر را فراهم می کند همکاری کنید.
- ✓ از مرخصی باحقوق والدین که امکان تغذیه انحصاری با شیرمادر و مشارکت والدین در مراقبت از کودک و کارهای خانه را فراهم می کند حمایت کنید.
- ✓ سیاست های مرتبط با حمایت از مادران و حمایت اجتماعی را برای شاغلین بخش غیر دولتی تدوین، اجرا و نظارت کنید.
- ✓ با بکارگیری نیروهای آموزش دیده و ماهر مانند مشاوره همتایان، کارکنان بهداشت و مشاورین تغذیه با شیرمادر از مشاوره شیردهی والدین در محیط کار حمایت کنید.
- ✓ با بررسی و بهبود قوانین کشوری حمایت از بارداری و حمایت اجتماعی از والدین که همه شاغلین را تحت پوشش قرار می دهد با دولت و کارفرمایان همکاری کنید.
- ✓ با اجتناب از حمایت مالی صنایع تولید کننده و بازاریابی جانشین شونده های شیر مادر (BMS)، محیط کار دوستدار شیر مادر و منطبق با کد بین المللی را ایجاد کنید.

سطح جامعه

چالشها

تمام موانع موجود در سطوح ملی، سیستم بهداشتی و محیط کار در نهایت جوامع و افراد را تحت تأثیر قرار می دهد. هنجارهای اجتماعی و شیوه های سنتی جامعه اغلب مانع تغذیه با شیرمادر به صورت مطلوب می شود. هنگامی که میزان شیر مادر کم است، ممکن است فرهنگ "تغذیه با بطری" یا "تغذیه مختلط" غالب شود. تصمیم گیری در مورد تغذیه شیرخوار تحت تأثیر همسر، خانواده و نیز جامعه است. به علاوه فقدان سیستم های حمایتی از تغذیه با شیرمادر در سطح جامعه، مداخلات حفظ، حمایت و ترویج تغذیه با شیرمادر را به چالش می کشد.

شرکت ها اکنون از روش های جدیدی مانند استفاده از سازمان های حمایت از صنایع، معرفی خود به عنوان سازمان های غیر دولتی، همکاری با کمپین های سلامت عمومی، طرح ادعاهای بهداشتی بی اساس، تبلیغات گسترده غذای کودک، استفاده از رسانه های جمعی و اجتماعی، بازاریابی دیجیتال و استفاده از افراد تأثیرگذار برای فعالیت های تبلیغاتی خود استفاده می کنند. صنایع از افراد مشهور و تأثیرگذار در جامعه و حتی کارکنان بهداشتی استفاده می کنند تا محصولات خود را به طور آشکار یا پنهانی تبلیغ کنند که در نتیجه تغذیه مطلوب با شیرمادر تضعیف می شود.

جوامع و افراد به ویژه در مواقع اضطراری و بلایا در برابر تبلیغات عمومی و کمک های مالی صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) آسیب پذیر هستند، این تبلیغات هم قوانین کشوری و هم کد بین المللی جانشین شونده های شیرمادر را نقض می کنند. مشخص شده است که صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) در همه گیری کووید ۱۹ از سردرگمی و ترس ناشی از تغذیه با شیرمادر سود برده و محصولات خود را به عنوان "گزینه ایمن تر" فعالانه تبلیغ می کنند، و این نقض صریح کد بین المللی جانشین شونده های شیرمادر است.

آمار و ارقام

در اندونزی صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) علیرغم مقررات کشوری، محصولات خود را از طریق بازاریابی دیجیتال طرح هایی مانند "mombassador" به مادران معرفی می کنند.

ارائه هدایا و سوء استفاده توسط صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) طی همه گیری کووید ۱۹ در بسیاری از کشورها از جمله کانادا، هند، ایتالیا، پاکستان، فیلیپین و انگلستان گزارش شده است.

مطالعه ای در سال ۲۰۲۰ نشان می دهد که صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) با والدین جدید آسیب پذیر و بویژه شاغلین ارتباط برقرار کرده و به راحتی محصولات خود را بصورت انفرادی به آنها می رسانند.

راه حل ها

سطوح مختلف جامعه به طرق گوناگون، مسئولیت مشترکی در حمایت از خانواده های دارای شیرخوار دارند. خانواده ها، هم نوعان، شبکه های اجتماعی، رهبران جامعه، سازمان های جامعه مدنی، حامیان و رسانه ها می توانند نقش مهمی داشته باشند. خانواده درجه یک و بعد از آن هم می توانند نقش اساسی در حمایت و مراقبت روزانه داشته باشند.

گروه های حقیقی و مجازی جامعه می توانند با هوشیاری در مقابل صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) حمایت ارزشمندی از برنامه تغذیه با شیر مادر داشته باشند. پیام های استراتژیک و نوآورانه برای تغییر رفتار اعضای خانواده و جامعه مورد نیاز است تا از خانواده های دارای شیرخوار حمایت شود. پیام های اجتماعی و فرهنگی مناسب و سازگار با نیازهای جامعه، باید با کمک رهبران جامعه و افراد تأثیرگذار در جامعه و از طریق شبکه های اصلی و رسانه های اجتماعی منتشر شود.

آگاهی بیشتر مردم از کد بین المللی جانشین شونده های شیر مادر و حمایت از حق تغذیه با شیر مادر مورد نیاز است. مدافعان جامعه مدنی نیز باید هوشیار بوده و بازاریابی دیجیتال BMS را که ناقض کد بین المللی است را شناسایی کرده و نحوه برخورد با این موضوع را بررسی کنند. رسانه های بزرگ می توانند با همکاری با متخصصان برای انتقال بی طرفانه و صحیح اطلاعات، از برنامه تغذیه با شیر مادر حمایت کنند.

گفتگو در میان ذینفعان مختلف جامعه محلی و دستیابی به اتفاق نظر در خصوص چگونگی ایجاد جامعه دوستدار کودک (تغذیه با شیر مادر) به عنوان یک هنجار اجتماعی، که منطبق با کد بین المللی و بدون تعارض منافع باشد، ضروری است. این موضوع اطمینان بخشی را می دهد که حمایت از تغذیه با شیر مادر، یک مسئولیت مشترک اجتماعی است.

اقداماتی برای اعضای جامعه، سازمان ها و خانواده ها

- ✓ از دولت برای اجرا، نظارت و تقویت اجرای قوانین کد بین المللی جانشین شونده های شیرمادر با استفاده از گزارش وضعیت کد ۲۰۲۰ حمایت کنید.
- ✓ یک سیستم کارآمد کاربر پسند برای گزارش تخلفات کد ایجاد کرده و جامعه محلی را به گزارش تخلفات تشویق کنید.
- ✓ از ظرفیت گروه های تغذیه با شیرمادر در جامعه استفاده کنید؛ آنها می توانند از طریق چهره به چهره یا به صورت غیر حضوری از خانواده های دارای شیرخوار حمایت مستمر داشته باشند.
- ✓ در صورت بروز هرگونه مشکل در تغذیه با شیر مادر، با مشاورین شیردهی، حامیان همتایان، مربیان مشاوره شیردهی یا کارکنان بهداشتی مشورت کنید.
- ✓ با برقراری ارتباط گروه های تغذیه با شیر مادر جامعه با سیستم بهداشت، از تداوم حمایت از مادران شیرده و خانواده آنان اطمینان حاصل کنید.
- ✓ متخصصان تغذیه با شیر مادر را برای حضور در شبکه های اجتماعی تشویق کنید تا اطلاعات صحیح ارائه شده و مورد حمایت شوند.
- ✓ جوامع را از طریق رهبران، انجمن های زنان، گروه های مردان و دیگر ساختارهای موجود در جامعه درگیر کنید تا با گفتگو در مورد تغذیه با شیرمادر در جامعه با استفاده از WBW از تغذیه با شیر مادر حمایت شود.

پیامهای کلیدی

در جوامعی که دولت ها و سایر ذینفعان همکاری چند بخشی دارند، یک رویکرد سلامت عمومی در تغذیه با شیر مادر، ایجاد محیط دوستدار کودک (دوستدار تغذیه با شیر مادر) است که موضوع اساسی در حفظ و حمایت از تغذیه با شیر مادر است.

این امر مستلزم سرمایه گذاری و اجرای سیاست مبتنی بر شواهد در حمایت از تغذیه با شیر مادر است.

صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) از بازاریابی دیجیتال محصولات خود به مردم، که طی بیماری همه گیر کووید ۱۹ فراگیر شده است استفاده می کنند.

همه ما باید در برابر استراتژی های بازاریابی دیجیتال شرکت های BMS هوشیارتر باشیم و راه های مهار آنها را بررسی کنیم.

کد بین المللی بازاریابی جانشین شونده های شیر مادر برای محافظت از خانواده ها در برابر تبلیغات گسترده و بازاریابی غیراخلاقی، امروزه نیز به اندازه ۴۰ سال پیش اهمیت دارد.

کشورها باید مطابق کد بین المللی بازاریابی جانشین شونده های شیر مادر و مصوبات بعدی مجمع جهانی بهداشت (قانون)، قوانین کشوری را وضع، نظارت و اجرا کنند.

تمام کارکنان بهداشتی که خدمات سلامت مادر و کودک ارائه می کنند باید در زمینه مشاوره شیردهی، کد بین المللی جانشین شونده های شیر مادر و تعارض منافع آموزش ببینند.

ارتقا کار تیمی بین متخصصین بهداشتی و ارتباط با کارکنان گروه های سلامت جامعه، به ایجاد زنجیره گرم حمایت از خانواده های دارای شیرخوار طی ۱۰۰۰ روز طلایی کمک می کند.

حمایت اجتماعی از همه والدین در بخش دولتی و غیر دولتی از جمله مرخصی شیردهی و حمایت از والدین در محیط کار، از حق آنها برای تغذیه با شیر مادر محافظت می کند.

این موضوع مهم می تواند از طریق مشارکت بین دولت، کارفرمایان، اتحادیه های صنفی، سازمان های جامعه مدنی و جوامع حاصل شود.

هنجارهای اجتماعی غیر قابل دفاع، شیوه های سنتی تغذیه و بازاریابی تهاجمی صنایع تولید کننده جانشین شونده های شیر مادر (BMS) در سطح جامعه، اغلب مانع تغذیه مطلوب با شیر مادر می شود.

همکاری میان نقش آفرینان مختلف جامعه، می تواند به حمایت از تغذیه با شیر مادر برای همه خانواده ها کمک کند.

ترجمه:

با نظارت: آقای دکتر لرنژاد رئیس اداره سلامت کودکان

خانم ها دکتر شهناز علایی، پروین زارع؛ کارشناسان اداره سلامت کودکان، دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس - ۱۴۰۰

www.worldbreastfeedingweek.org